

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
103 33 Stockholm

Remissyttrande över Försäkringskassans hemställan om ändringar i 114 kap. SFB och förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration S2020/09443

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen beretts tillfälle att yttra sig över Försäkringskassans hemställan om ändringar i 114 kap. SFB samt i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration.

IAF avstryker förslaget att ta bort arbetslöshetskassornas möjlighet till direktåtkomst till uppgifter vid Försäkringskassan.

Försäkringskassan anger att det i allra flesta fall går att uppnå en motsvarande informationsöverföring med hjälp av en så kallad fråga-svar tjänst som är att betrakta som en elektronisk överföring istället för en direktåtkomst. IAF instämmer visserligen i den bedömningen men anser att det ändå finns skäl för att i nuläget behålla arbetslöshetskassornas möjlighet till direktåtkomst.

De faktiska omständigheter som enligt gällande praxis skiljer en direktåtkomst från ett utlämnade på elektroniskt medium i en fråga-svar tjänst är små. Även med beaktande av vad som uttalas i HFD:s dom rörande LEFI-online (HFD 2015:61) kan gränsdragningen mellan vad som utgör direktåtkomst med behörigheter som begränsar tillgången till uppgifter och en fråga/svar-tjänst med automatisk bedömning av utlämnanden vara problematisk. Det går inte att utesluta att liknande frågeställningar som prövats rörande systemet LEFI-online återigen aktualiseras i samband med framtida systemutvecklingar.

I juni 2020 lämnade utredningen om en ny arbetslöshetsförsäkring sitt slutbetänkande (SOU 2020:37). Betänkandets innehöll ett förslag om en ny arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster som kommer att medföra avsevärda behov av att anpassa befintliga systemstöd om det genomförs. Förslagen i betänkandet bygger vidare i praktiken på en snabb och effektiv handläggning med tillgång till digitala informationsflöden.

Mot denna bakgrund anser IAF att arbetslöshetskassornas möjlighet till direktåtkomst till uppgifter hos Försäkringskassan inte bör tas bort. Ett borttagande bör i vart fall vänta tills det är klarlagt vilka behov en ny arbetslöshetsförsäkring för med sig.

IAF gör också bedömningen att arbetslöshetskassornas fortsatta direktåtkomst till uppgifter hos Försäkringskassan kan vara en förutsättning för mer utvecklade kontroller med syfte att stävja felaktiga utbetalningar och fusk inom arbetslöshetsförsäkringen. Det kan till exempel handla om uppgifter som tyder på kolliderande ersättningar eller till arbetslöshetskassan oanmälda hinder för rätten till arbetslöshetsersättning. Sådana mer utvecklade kontroller kan kräva att arbetslöshetskassan samkör uppgifter om arbetslöshetsersättning med uppgifter från Försäkringskassan. Arbetslöshetskassan kan då genomföra automatiserade kontroller eller ta fram urval för att kunna identifiera ärenden som kan kräva närmare manuell granskning.

IAF har i övrigt inga synpunkter på Försäkringskassans hemställan.

I detta ärende har generaldirektör Peter Ekborg beslutat. Verksjurist Niklas Wallentin har varit föredragande. Vid beredningen av ärendet har även Erik Grape deltagit. I den slutliga beredningen av ärendet har även tf chefsjurist Tomas Lindblad Wieslander deltagit.

Peter Ekborg

Niklas Wallentin